

Tevilah B'Tzibbur: How to Use New Keilim When the Mikveh's Closed

A. The Mitzvah of Tevilat Keilim

במדבר פרק לא, כא-כג

(כא) וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵינוּ הַכֹּהֵן אֶל־אַנְשֵׁי הַצִּבְיָא הַבָּאִים לְמַלְחָמָה זֹאת תִּקַּח הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־צִוְּיָהּ יִקְנֶה אֶת־מִשְׁחָה: (כב) אַךְ אֶת־הַזֶּהב וְאֶת־הַכֶּסֶף אֶת־הַנְּהַשֶּׁת אֶת־הַבְּרֹזֶל אֶת־הַבְּדִיל וְאֶת־הַעֲפָרֹת: (כג) כָּל־דְּבַר אֲשֶׁר־יָבֵא בְּאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בְּאֵשׁ וְטָהַר אִךְ בְּמֵי גִדָּה יִתְחַטָּא וְכֹל אֲשֶׁר לֹא־יָבֵא בְּאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בְּמַיִם:

רש"י במדבר פרק לא פסוק כג

ורבותינו דרשו מכאן, שאף להכשירן מן האיסור הטעין טבילה לכלי מתכות. ומי גדה הכתובין כאן דרשו מים הראוים לטבול בהם גדה.

שולחן ערוך יורה דעה סימן קכ סעיף א

הקוּנָה מִהַעֲבֹד כּוֹכָבִים כְּלֵי סַעֲדָה שֶׁל מַתְּכָת אוֹ שֶׁל זְכוּכִית, אוֹ כְּלִים הַמְּצַפִּים בְּאֶבֶר מִבְּפָנִים, אֵף עַל פִּי שְׁהֵם חֲדָשִׁים צָרִיף לְהַטְבִּילֵם בְּמַקְוֵה אוֹ מַעְיָן שֶׁל אֲרָבָעִים סָאָה (טור בְּשֵׁם סה"מ ועב"י)...

בית יוסף יורה דעה סימן קכ

ופירשו בירושלמי דטבילה הוא כדי שיצאו מטומאתו של נכרי לקדושתו של ישראל

ביאור הלכה אורח חיים סימן שכג סעיף ז

... משא"כ בכלי חדש גם אם ישתמש בו בלי טבילה אין המאכל נאסר ואע"ג דעביד איסורא במה שמשתמש בו בלי טבילה אפ"ה משום זה לא גזרינן שמא ישהה כיון דעכ"פ אינו אוכל איסור וגם אין איסור זה כ"א מדרבנן אפילו לדעת הסוברים דהטבילה הוא מה"ת...

B. Potential Solutions

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת עבודה זרה פרק ה

צריך להטביל לפי שיצאו מטומאת הנכרי ונכנסו לקדושת ישראל... לא שנו אלא לוקח אבל שואל מותר

שולחן ערוך יורה דעה סימן קכ סעיף ח

השואל או שוכר כלי מהעובדי כוכבים, אינו טעון טבילה. אָבֵל אֵם יִשְׂרָאֵל קָנְאוּ מִהַעֲבֹד כּוֹכָבִים וְהִשְׁאִילוּ לְחִבְרוֹ, טַעוֹן טְבִילָה, שֶׁפָּכַר נִתְחַיֵּב בְּיַד הָרֵאשׁוֹן. וַיֵּשׁ מִי שְׂאוֹמֵר שְׂאֵם לֹא לְקַחוּ הָרֵאשׁוֹן לְצַרְף סַעֲדָה, אֲלֵא לְחַתֵּף קְלָפִים וְכִיּוֹצֵא בּוֹ,

אין צריף להטבילו. הגה: אבל הראשון אסור להשתמש בו לצרכי סעדה, אפילו דרך עראי, בלא טבילה, אף על פי שלקחו לצרף קלפים (ד"ע ואו"ה). וכן אם קנאו ישראל השני מן הראשון לצרף סעדה, צריף טבילה גבי השני (בית יוסף).

שולחן ערוך יורה דעה סימן קכ סעיף טז

אם שכח ולא הטביל כלי מערב שבת או מערב יום טוב, יתנונו לעובד כוכבים במתנה ואחר כך ישאלנו ממנו ומתן להשתמש בו. הגה: וכן יעשה אפילו בחל, במקום שאין לו מקנה (בית יוסף). ואם עבר והשתמש בכלי בלא טבילה, לא נאסר מה שנסתמש בו, ויטבילנו עוד (טור והפוסקים).

שולחן ערוך חושן משפט סימן רעג סעיף ז

דין תורה, אפילו הפקיר בפני אהד הרי זה הפקר ונפטר מהמעשרות, אבל מדברי סופרים אינו הפקר עד שיפקיר בפני ג', כדי שיהיה אהד זוכה, אם רצה, והשנים מעידים. הגה: ויש אומרים דאפילו בינו ולבין עצמו הוי הפקר (טור ס"ח בשם הרא"ש).

שו"ת אגרות משה אבן העזר חלק א סימן קלט

וגם מסתבר שאם מכירין קולה יכולה למנות שליח קבלה ע"י הטעלעפאן באופן שישמעו שני עדים ע"י שני טעלעפאנס/טלפונים/ בבת אחת ויודיעו לה ששומעין שני עדים בהטעלעפאן איך שהיא ממנה השליח. ולרוחא דמלתא יעשו אה"כ גם זיכוי ע"י אותו השליח קבלה עצמו

Rav Shlomo Zalman Auerbach, cited by Rav Yosef Tzvi Rimon, "Tachlif L'Tevilat Keilim

B'Korona," p. 3

מה הדין כאשר אדם לא יכול להטביל את הכלי?

הגרשז"א (מעדני ארץ, שביעית ט"ז ס"ק י, ובמנחת שלמה ח"ב ס"ו) סבור שבמקרה זה פטור מטבילה. דבר זה מובן אם נאמר שטבילת כלים היא מצווה. ממילא, אם אינו יכול לקיים את המצווה ייתכן שפטור. אולם, אם נאמר שזהו **מתיר**, הרי שישנו איסור להשתמש בכלי כל עוד איננו טבול, וגם אם אי אפשר לטבולו, עדיין יהיה איסור להשתמש בו. מכל מקום, המציאות שלנו קרובה למציאות שלא ניתן להטביל את הכלי, ולכן יש בהחלט מקום לצרף את דעת הגרשז"א, לאחד מהפתרונות **הבאים**.

C. Contemporary Presentations

Halachipedia.com, "Halachot Related to Coronavirus," retrieved 11/01/2020

Tevilat Kelim

1. Each community should decide whether or not close the kli mikveh out of a safety concern. You can do the *tevilat kelim* in the ocean.^[172]
2. Alternatively, one can use *tevilat kelim* in the mikvah while wearing gloves, then throw out the gloves, wash off the kelim with soap and water. If the community has other procedures for safety one should observe them.^[173]
3. As a last resort one can avoid *tevilat kelim* by giving the pots to a non-Jew and borrowing them back. One can rely on this until the virus passes.^[174] If one can't sell or gift the pots to a non-Jew oneself one can do so online through [Zomet](#).
4. Another option is for a person to declare the pots that need *tevilat kelim* to be ownerless (*hefker*) in front of 3 Jews. One has to have full intent that the pots are ownerless and if someone took them one would have no claim upon them. If these Jews can't be there in person it is sufficient if they are present through social media technology but they should be people who live in the neighborhood. They should then leave the pots outside their house for a few minutes so that if someone wanted to take them they could.^[175] Others disagree.^[176]
5. If there's are no solutions, some *poskim* would allow using the pots without *tevilat kelim* in this extenuating circumstance.^[177]

Divrei Chizuk and Q&A with HaRav Nebenzhal Shlit"za on Pesach and Coronavirus (March 22,

2020)

Tevilas Keilim

Q: They closed down a lot of mikvaos for keilim and they cannot be tovel keilim for pesach. What should one do?

A: They can give the keilim to their wife who is being tovel.

Q: Maybe there are certain women's mikvaos that do not allow to bring keilim, could they rely on selling to a goy and borrowing?

A: If there is no other way, they could rely on that.

שיטת הרב מרדכי וויליג, מתוך "שו"ת קורונה, עמודים ג-ד

מגיפת קורונה ביטלה כל תוכניות פסח בבתי מלון למיניהם, וגם פסחים וסדרים במשפחה המורחבת, ונאלצו משפחות רבות לחוג את חג הפסח בביתם בפעם הראשונה, וקנו כלי פסח ופחדו להטבילם. ויש מקואות כלים שנסגרו. ואף שלפי המומחים אין סכנה במסכה וריחוק, למי שחושש נידון כא"א להטביל. (ויצוין שרבים העידו שהרגישו עליה רוחנית בפסח בבית בהדגשה ראויה על רוחניות ובפחות גשמיות, ובאירה משפחתית ולא המונית. וכל סדר מסתיים "לשנה הבאה בירושלים", ויש להוסיף אם לא בירושלים – בבית. ואף אם שוכרין חברת נקיון וקונים מאכלים מוכנים, יש חסכון של מאות מיליוני דולרים שיכולים לפתור את משבר שכר-לימוד ועוד).

בספר טבילת כלים (עמ' פד) כתב דאסור להפקיר וללוקחו בחזרה אפילו אם אינו רוצה לזכות בו. ומקורו במהרי"ל

דיסקין ע"פ מג"א (סי' יג סק"ח) דהוי כשלו ממש, וכגמ' (בדרים מג:, מד.) במפקיר כרמו והשכים ובצרו, וכתב

המהרי"ל דיסקין "תדע דלא תני הרמ"א הך תקנתא" [כלומר דהשו"ע (סי' שכג ס"ז) כתב שיתן לאינו יהודי במתנה,

והרמ"א תקן רק דימלאנו מים מן המקוה עיי"ש]...

וכתב בספר טבילת כלים (הערה טו) דלפי הגרשז"א [עי' מנחת שלמה תניינא סי' קכג אות י] ע"י ההשתמשות נראה

כחוזר וזוכה. ומ"מ התיר כשאין עצה אחרת, וכביעור בשביעית כשיש ספק בזמן הביעור, להפקיר ולחזור ולקחת כל

יום במכוון שלא לזכות. וכתב לעיין בשו"ע הרב (סי' תמה קו"א אות א). ושם כתב דבמפקיר חמצו ודעתו לחזור ולזכות
הוי שלו ממש ועובר בבל יראה מדאורייתא...

ובנד"ד המציאו עצה אחרת למכור לגוי. ובכלים שמשמש בהם רק בפסח יכללו את הכלים במכירת חמץ שנערך השנה
ע"י הרשאות באי-מיל. ובקדירות שמבשל בהן לפני ערב פסח סידרו מכירה בהרשאות, והנכרי קנה בכסף ששילם
למנהל בית דינו ע"י פ-פאל, ובתקופת קורונה מהני גם משום סיטומתא. ויש שעשו כן גם במכירת חמץ.